

ПАМ'ЯТКА

студенту з запобігання булінгу

Відповідно до Положення про запобігання булінгу та реагування на випадки булінгу у Криворізькому фаховому медичному коледжі (далі – Положення) http://kmk.in.ua/images/statut/buling_2020.pdf

1. **Терміни**, використані у Положенні, вживаються у таких значеннях:

кривдник (булер) - учасник освітнього процесу, в тому числі неповнолітня особа, яка вчиняє булінг (цькування) щодо іншого учасника освітнього процесу;

потерпілий (жертва булінгу) - учасник освітнього процесу, в тому числі неповнолітня особа, щодо якої було вчинено булінг (цькування);

спостерігачі - свідки та (або) безпосередні очевидці випадку булінгу (цькування);

сторони булінгу (цькування) - безпосередні учасники випадку: кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності).

2. **Проявами**, які можуть бути підставами для підозри в наявності випадку булінгу (цькування) учасника освітнього процесу в коледжі, є:

– замкнутість, тривожність, страх або, навпаки, демонстрація повної відсутності страху, ризикована, зухвала поведінка;

– неврівноважена поведінка;

– агресивність, напади люті, схильність до руйнації, нищення, насильства;

– різка зміна звичної для дитини поведінки;

– уповільнене мислення, знижена здатність до навчання;

– відлюдкуватість, уникнення спілкування;

– ізоляція, виключення з групи, небажання інших учасників освітнього процесу спілкуватися;

– занижена самооцінка, наявність почуття провини;

– поява швидкої втомлюваності, зниженої спроможності до концентрації уваги;

– демонстрація страху перед появою інших учасників освітнього процесу;

– схильність до пропуску навчальних занять;

– відмова відвідувати заклад освіти з посиланням на погане самопочуття;

– депресивні стани;

– аутоагресія (самоушкодження);

– суїцидальні прояви;

– явні фізичні ушкодження та (або) ознаки поганого самопочуття (нудота, головний біль, кволість тощо);

– намагання приховати травми та обставини їх отримання;

– скарги дитини на біль та (або) погане самопочуття; пошкодження чи зникнення особистих речей; вимагання особистих речей, їжі, грошей; жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток сексуального (інтимного) характеру або інших відомостей, які особа бажає зберегти в таємниці;

– наявність фото-, відео- та аудіоматеріалів фізичних або психологічних знущань, сексуального (інтимного) змісту;

– наявні пошкодження або зникнення майна та (або) особистих речей.

3. До булінгу (цькування) в коледжі належать випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщенні коледжу та на прилеглих територіях (включно з навчальними приміщеннями, приміщеннями для занять спортом, проведення заходів, коридорами, роздягальнями, вбиральнями, душовими кімнатами, їдальнею тощо) та (або) за межами коледжу під час заходів, передбачених освітньою програмою, планом роботи коледжу, та інших освітніх заходів, що організуються за згодою директора коледжу, в тому числі дорогою до (із) коледжу. Поза освітнім процесом місцем, де можуть траплятися випадки булінгу(цькування), можуть бути прилеглі до коледжу території, мережа Інтернет тощо.

Ознаками булінгу (цькування) є систематичне вчинення учасниками освітнього процесу діянь стосовно неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, в тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, а саме:

– умисне позбавлення їжі, одягу, коштів, документів, іншого майна або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні освітніх послуг, примушування до праці та інші правопорушення економічного характеру (ознаки економічного насильства);

– словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи (ознаки психологічного насильства);

– будь-яка форма небажаної вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, зокрема принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська, образи, жарти, погрози, поширення образливих чуток (ознаки сексуального насильства);

– будь-яка форма небажаної фізичної поведінки, зокрема ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, завдання ударів (ознаки фізичного насильства);

– інші правопорушення насильницького характеру.

Булінгом(цькуванням) також вважається діяння, при вчиненні якого **систематично** повторюються **різні форми насильства**.

4. **Суб'єкти реагування** у разі настання випадку булінгу (цькування) в закладах освіти (далі - суб'єкти реагування) **здійснюють заходи**, спрямовані на запобігання та протидію булінгу (цькуванню). Серед них :

- **директор та інші працівники коледжу;**
- служба освітнього омбудсмена;
- служби у справах дітей;
- центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
- органи місцевого самоврядування;
- засновник коледжу або уповноважений ним орган;
- територіальні органи (підрозділи) Національної поліції України.

Подання заяв або повідомлень про випадки булінгу (цькування) в коледжі

1. **Учасники освітнього процесу можуть повідомити** про випадок булінгу (цькування), стороною якого вони стали або підозрюють про його вчинення стосовно неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу або про який отримали достовірну інформацію, **директора коледжу або інших суб'єктів реагування** на випадки булінгу (цькування) в коледжі.

У коледжі заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) або підозру щодо його вчинення приймає директор коледжу.

Повідомлення можуть бути в усній та (або) письмовій формі, в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації. При цьому вони мають бути зафіксовані у письмовій формі та зареєстровані відповідно до порядку внутрішнього діловодства коледжу **(у приймальній коледжу або особисто).**

2. **Директор коледжу** у разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) **виконує наступні дії:**

– невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України, принаймні одного з батьків або інших законних представників неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування);

– за потреби викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;

– повідомляє службу у справах дітей з метою вирішення питання щодо соціального захисту неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування), з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування) та вжиття заходів для усунення таких причин;

– повідомляє центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з метою здійснення оцінки потреб сторін булінгу (цькування), визначення соціальних послуг та методів соціальної роботи, забезпечення психологічної підтримки та надання соціальних послуг;

– скликає засідання комісії з розгляду випадку булінгу (цькування) (далі - комісія) не пізніше ніж упродовж трьох робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення.

Директор коледжу повідомляє до територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України не про доведений факт вчинення булінгу (цькування), а про випадок булінгу (цькування), який став йому відомим із заяви чи повідомлення, оскільки визначення юридичного складу адміністративного правопорушення, адміністративне розслідування не є компетенцією директора коледжу, комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в коледжі чи інших учасників освітнього процесу. Повідомлення здійснюється у підрозділ ювенальної превенції, а у разі відсутності у територіальному органі поліції ювенального поліцейського – поліцейського, який виконує такі повноваження або керівництво територіального органу поліції за допомогою телефонної лінії 102, на службовий або особистий телефон поліцейського, електронну пошту, месенджери тощо.

У свою чергу поліція здійснює належне реагування відповідно до порядку, встановленого законодавством. За результатами перевірки інформації, що міститься у повідомленні суб'єкта реагування (у тому числі директора коледжу), поліція визначає чи підтвердився факт булінгу (цькування). У разі не підтвердження факту булінгу (цькування), поліція повідомляє про це директора коледжу та осіб, які були зазначені як сторони булінгу (цькування) у повідомленні до поліції, а у разі підтвердження відповідного факту – діє в межах своєї компетенції у порядку, встановленому законодавством. Незалежно від результатів перевірки поліцією інформації, зазначеної у повідомленні про випадок булінгу (цькування), директор коледжу та комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) в коледжі здійснюють реагування відповідно до цього Положення.

За неповідомлення уповноваженим підрозділам Національної поліції України про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу директор коледжу рішенням суду може бути притягнутий до адміністративної відповідальності відповідно до статті 173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

ТЕЛЕФОНИ ДОВІРИ

• *національної дитячої «гарячої лінії» ГО «Ла Страда - Україна» з протидії насильству в сім'ї або із захисту прав дітей* короткі мобільні номери – **772** або **116 111**, стаціонарний номер - **0 800 500 225**, години роботи: понеділок-п'ятниця 12:00 - 16:00. Фейсбук-сторінка: [Національна дитяча гаряча лінія](#);

• *Криворізького міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді* стаціонарні номери **(056) 405-69-55, (056) 405-68-40** або *інших територіальних соціальних служб з питань сім'ї, дітей та молоді*;

• *Національної поліції* – **102**;

• *Гарячої телефонної лінії* щодо булінгу короткий мобільний номер – **116 000**;

• *Гарячої лінії з питань запобігання насильству* короткий мобільний номер – **116 123** або стаціонарний номер – **0 800 500 335**;

• *Уповноваженого Верховної Ради з прав людини* стаціонарний номер – **0 800 50 17 20**;

• *Уповноваженого Президента України з прав дитини* стаціонарний номер – **044 255 76 75**;

• *Центру надання безоплатної правової допомоги* стаціонарний номер – **0 800 213 103**

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

за ст.173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення «Булінг (цькування) учасника освітнього процесу»

Якщо булінг вчинила:

ПОВНОЛІТНЯ ОСОБА: накладення штрафу від **50** до **100** неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (**850** грн до **1700** грн) або громадські роботи на строк від **20** до **40** годин.

ГРУПА ПОВНОЛІТНІХ ОСІБ або **ПОВТОРНО ПРОТЯГОМ РОКУ** після накладення адміністративного стягнення: накладення штрафу від **100** до **200** неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (**1700** грн до **3400** грн) або громадські роботи на строк від **40** до **60** годин.

Якщо булінг вчинила:

МАЛОЛІТНЯ або **НЕПОВНОЛІТНЯ** особа віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років: накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від **50** до **100** неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (**850** грн до **1700** грн) або громадські роботи на строк від **20** до **40** годин.

ГРУПА МАЛОЛІТНІХ або **НЕПОВНОЛІТНІХ** осіб віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років: накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від **100** до **200** неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (**1700** грн до **3400** грн) або громадські роботи на строк від **40** до **60** годин.